

Slovenský národopis

3

38 • 1990

Na obálke: 1. strana: Národná kultúrna pamiatka Devín. Pohľad na akropolu Devínskeho hradu, vpravo v pozadí slovanské hradisko nad Devínskou N. Vsou. Foto M. Červeňanský.

4. strana: Veľkomoravské šperky z archeologických nálezov.

Náušnice z 9. stor. Čakajovce, okr. Nitra. Foto V. Koša

Náušnica, 7. stor. Bernolákovo, okr. Bratislava-vidiek. Foto Červeňanský

Náušnica, 7. stor. Bratislava-Vajnory. Foto Červeňanský

Súprava bronzových opaskových kovaní, 8. stor. Čataj, okr. Bratislava-vidiek. Foto V. Koša

HLAVNÁ REDAKTORKA

Božena Filová

VÝKONNÁ REDAKTORKA

Zora Vanovičová

REDAKČNÁ RADA

Ján Botík, Soňa Burlasová, Václav Frolec, Viera Gašparíková, Emília Horváthová, Soňa Kovačevičová, Igor Krištek, Milan Leščák, Ján Michálek, Ján Mjartan, Štefan Mruškovič, Viera Nosáľová, Antonín Robek, Peter Slavkovský, Viera Urbancová

OBSAH

SÚČASNOSŤ A PERSPEKTÍVY SLAVISTICKEHO ŠTÚDIA V NÁRODOPISE A PRÍBUZNÝCH VEDNÝCH DISCIPLÍNACH

ŠTÚDIE

Úvod (Viera Gašparíková)	325
Viera Gašparíková: Interdisciplinárnosť – slavistické pohľady – historicko-porovnávacie postupy	327
Slavomír Wollman: Folkloristika – etnografia – slavistika	329
Vladimír Matula: Aktuálne úlohy rozvoja československej slavistiky a príprava XI. medzinárodného zjazdu slavistov	332
Emília Horváthová: K etnografickým aspektom a problémom slavistiky	338
Rudolf Šrámek: K pojetí slavistiky a její metodologie	343
Alexander Avenarius: K metodologickým problémom a východiskám súčasnej slavistiky	352
Dionýz Ďurišin: Možnosti a perspektívy skúmania meziliterárneho procesu	355
Ivan Dorovský: K některým klíčovým otázkám studia balkánskeho meziliterárneho společenství	364
Oldřich Sirovátka: Potřeba srovnávacího bádání ve slovesné folkloristice	369
Ladislav Burlas: Východiská a možnosti slavistických komparácií v etnomuzikológii	375
Ján Doruľa: Potreba interdisciplinárneho výskumu v jazykovednej slavistike	378
Anton Habovštiak: Slovná zásoba a slovan-ské jazyky	381
Matúš Kučera: K etnogenéze Slovákov	387
Gabriel Fusek: Archeologické pramene k osídleniu Slovenska v 6.–8. storočí	392
Tatiana Štefanovičová: K problémom slovan-ského osídlenia Slovenska v 8.–10. storočí vo svetle archeologických nálezov	402
Tatiana Ivantyšynová: K teoreticko-metodologickým aspektom formovania novodobých slovanských národov	413
Alexandra Navrátilová: K orientaci slavistických zaměření etnografie a folkloristiky	415

Mojmír Benža: K problematike slavistického bádania v etnografii	421
Soňa Burlasová: Od idey slavianstva k porovnávaciemu slavistickému štúdiu ľudovej piesne na Slovensku	424
Lubica Chorváthová: K otázke slavistického štúdia obyčajov a jeho ďalších perspektív	433
Marta Kernátsová: Spomienkové slávnosti na zomrelých predkov ako problematika historicko-porovnávacích výskumov	435
Výťah z diskusie na kolokviu	438

MATERIÁLY

Míchal Kalavský: Vandrovné trasy remeselníckych tovarišov Slovenska v 19. storočí ako problematika štúdia interetnických vzťahov	453
Belo Polla: Príspevok k dejinám národopisu na Slovensku – Anton Ferdinand Intibus	458
Ján Komorovský: K 150. výročiu narodenia A. N. Veselovského	463
Matilda Hayeková: K pôvodu niektorých slovenských názvov mytologických postáv	469

ROZHLADY

Zdravica k životnému jubileu PhDr. Milana Leščáka, CSc. (Soňa Burlasová)	471
Blahoprianie PhDr. Helene Johnovej (Soňa Švecová)	474
K. V. Čistov sedemdesiatročný (M. A. Rubcovová)	476
Zhromaždenie slovenských slavistov (Viera Gašparíková)	477
Výskum prísloví v Ústave pre lužickosrbský výskum ľudu v Budyšíne (Susanne Hose)	478
Rokovanie bádateľov o rozprávkach v Möllne (Hans-Jörg Uther)	479
Seminár „Podoby a premeny tradičných ľudových prvkov v odeve mesta“ (Zuzana Štefániková)	481
Súčasná tvorba ľudových rezbárov (Alena Plessingerová)	482
Expozícia o dejinách družstevníctva na Slovensku (Lubica Falťanová)	483

RECENZIE A REFERÁTY

J. Kollár (P. J. Šafárik): Písne světské lidu slovenského v Uhřích (Rudo Brtáň)	485f
---	------

Etnické procesy v ČSSR. Polské etnikum (Andrea Onderčaninová)	488
Československé muzea v přírodě (Andrea Onderčaninová)	489
M. Beranová: Slované (Rastislava Stoličná)	490
M. Moravcová: Národní oděv roku 1848 (Zuzana Štefániková)	491
Podluží v lidové písni (Eva Krekovičová)	493
E. Krekovičová: O živote folklóru v súčasnosti (Soňa Burlasová)	494
M. Kubátová: Truhlička malovaná (Viera Gašparíková)	496
Narodna tvorčist ta etnohrafija 1987 (Mikuláš Nevrlý)	496
Brak u narodov Centralnoj i Jugovostočnoj Jevropy (Mária Dubayová)	498
Istorija i kultura Čukčej (Viera Kavalavská)	499
G. L. Permiakov: Osnovy strukturnoj paremiologii (Zuzana Profantová)	500
Zborník SNM 1989 (Juraj Zajonc)	501
Ludowe opowieści powstańcze (Viera Gašparíková)	502
W. Hartinger—W. Helm: Die laidige Sucht der Pestilentz (František Kalessný)	503
Súčasná rusínska kuchárka (Mikuláš Mušínska)	504

СОДЕРЖАНИЕ

СОВРЕМЕННОСТЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ СЛАВИСТИЧЕСКОГО ИЗУЧЕНИЯ В ЭТНОГРАФИИ И В РОДСТВЕННЫХ НАУЧНЫХ ДИСЦИПЛИНАХ

Введение (Вера Гашпарикова)	325
Вера Гашпарикова: Интердисциплинарность — славистические взгляды — историко-сравнительные приемы	327
Славомир Воллман: Фольклористика — Этнография — славистика	329
Владимир Матула: Актуальные задачи развития чехословацкой славистики и подготовка XI-го международного съезда славистов	332
Эмилия Хорватова: К этнографическим аспектам и проблемам славистики	338
Рудолф Шрамек: К понятию славистики и ее методологии	343
Александр Авенариус: К методологическим проблемам и исходным точкам современной славистики	352
Диониз Дюришин: Возможности и перспективы исследования межлитературного процесса	355
Иван Доровски: К некоторым принципиальным вопросам изучения балканской межлитературной общности	364
Олдржих Сироватка: Необходимость	

сравнительного изучения в словесной фольклористике	369
Ладислав Бурлас: Исходные точки и возможности славистических сравнений в этномузикологии	375
Ян Доружа: Необходимость интердисциплинарного исследования в лингвистической славистике	378
Антон Габовштиак: Словарный состав и славянские языки	381
Матуш Кучера: К этногенезу Словаков	387
Габриел Фусек: Археологические источники по заселению Словакии в 6—8 столетиях	392
Татьяна Штефановичова: К проблемам славянского поселения Словакии в 8—10 веках в свете археологических открытий	402
Татьяна Ивантышинова: К теоретико-методологическим аспектам формирования современных славянских народов	413
Александра Навратилова: К ориентации славистических направлений этнографии и фольклористики	415
Моймир Бенжа: К проблематике славистического изучения в этнографии	ГЮю
София Бурласова: От идеи славянства к сравнительному славистическому изучению народной песни в Словакии	424
Любица Хорватова: К вопросу славистического изучения обычаев и его дальнейших перспектив	433
Марта Керначова: Торжества посвященные памяти покойных предков как проблематика историко-сравнительных исследований	435
Из дискуссии	438

МАТЕРИАЛЫ

Михал Калявски: Бродяжнические пути подмастерей ремесла Словакии в 19 веке как проблематика изучения интерэтнических отношений	453
Бело Полла: Статья к истории этнографии в Словакии — Антон Фердинанд Интибус	458
К 150-летию со дня рождения А. Н. Веселовского (Ян Коморовски)	463
Матилда Гаекова: К происхождению некоторых словацких названий мифологических характеров	469

ОБЗОРЫ

Здравица к жизненному юбилею Д-ра Милана Лешчака, к. и. н. (София Бурласова)	471
Поздравление Д-р. Елене Йохновой, к. и. н. (София Швецова)	474
К. В. Чистов семидесятилетний (М. А. Рубцова)	476
Собрание словацких славистов (Вера Гаш-	

парикова)	477
Исследование пословиц в Институте для лужицкoserбского изучения народа в г. Будышин (Сусанне Хосе)	478
Совещание исследователей о сказках в г. Моллн (Ханс-Йорг Утер)	479
Семинар „Формы и перемены традиционных народных элементов в одежде города“ (Зузана Штефаникова)	481
Современное творчество народных художников (Алена Плессингерова)	482
Экспозиция об истории кооперативного движения в Словакии (Людмила Фалтянова)	483

РЕЦЕНЗИИ И РЕФЕРАТЫ

INHALT

Einleitung (Viera Gašparíková)	325
Viera Gašparíková: Interdisziplinarität – slawistische Aspekte – historisch-vergleichende Vorgehen	327
Slavomír Wollman: Folkloristik – Ethnographie – Slawistik	329
Vladimír Matula: Aktuelle Aufgaben der Entwicklung der tschechoslowakischen Slawistik und die Vorbereitung des XI. internationalen Kongresses der Slawisten	332
Emília Horváthová: Zu den ethnographischen Aspekten und Problemen der Slawistik	338
Rudolf Šrámek: Zur Auffassung der Slawistik und ihrer Methodologie	343
Alexander Avenarius: Die methodologischen Probleme und Ausgangspunkte der gegenwärtigen Slawistik	352
Dionýz Ďurišin: Der interliterarische Prozess und die Probleme seiner Erforschung	355
Ivan Dorovský: Zu einigen Schlüsselfragen des Studiums der balkanischen interliterarischen Gesellschaft	364
Oldřich Sirovátka: Die Notwendigkeit der vergleichenden Forschung in der narrativen Folkloristik	369
Ladislav Burla: Slawistische Komparationen in der Ethnomusikologie	375
Ján Dóruľa: Die Notwendigkeit der interdisziplinären Forschung in der linguistischen Slawistik	378
Anton Habovštiak: Der Wortschatz der slowakischen Sprache und die slawischen Sprachen	381
Matúš Kučera: Zur Ethnogenese der Slowaken	387
Gabriel Fusek: Archäologische Quellen über die Besiedlung der Slowakei im 6.–8. Jahrhundert	392
Tatiana Štefanovičová: Zum Problem der slawischen Besiedlung der Slowakei im 8.–10.	

Jahrhundert im Lichte der archäologischen Funde	402
Tatiana Ivantyšynová: Zu theoretisch-methodologischen Aspekten der Formierung der neuzeitlichen slawischen Völker	413
Alexandra Navrátilová: Zur Orientierung der slawistischen Studien der Ethnographie und Folkloristik	415
Mojmír Benža: Zur Problematik der slawistischen Forschung in der Ethnographie	421
Soňa Burlasová: Von der Idee des Slawentums bis zum vergleichenden slawistischen Studium des Volksliedes in der Slowakei	424
Lubica Chorváthová: Das slawistische Studium der Bräuche und seine Perspektiven	433
Marta Kernátsová: Gedenkfeier an verstorbene Vorfahren als eine Problematik der historisch-vergleichenden Forschungen	435
Aus der Diskussion	438

MATERIALIEN

Michal Kalavský: Die Möglichkeiten, die Wanderungen der Handwerksgehilfen bei der Erforschung interethnischer Beziehungen im 19. Jahrhundert zu nutzen	453
Belo Polla: Beitrag zur Geschichte der Volkskunde in der Slowakei – Anton Ferdinand Intibus	458
Ján Komorovský: Zum 150. Jahrestag der Geburt von A. N. Veselovskij	463
Matilda Hayeková: Zur Herkunft einiger slowakischer Benennungen der mythologischen Gestalten	469

RUNDSCHAU

Grussbotschaft zum Lebensjubiläum von M. Leščák (Soňa Burlasová).	471
Glückwunsch für PhDr. Helena Johnová, CSc. (Soňa Švecová)	474
K. V. Čistov siebzigjährig (M. A. Rubcova)	476
Versammlung der slowakischen Slawisten (Viera Gašparíková)	477
Sprichwortforschung am Institut für sorbische Volksforschung Bautzen (Susanne Hose)	478
Erzählforscher tagung in Mölln (Hans-Jörg Uther)	479
Seminar „Formen und Veränderungen der traditionellen volkstümlichen Elemente in der städtischen Bekleidung“ (Zuzana Štefániková).	481
Gegenwärtige Schaffen des volkstümlichen Holzschnitzers (Alena Plessingerová)	482
Ausstellung über die Geschichte der Genossenschaft in der Slowakei (Lubica Faltánová)	483

BÜCHERBESPRECHUNGEN UND REFERATE

CONTENTS

THE PRESENT TIME AND THE PERSPECTIVES OF SLAVISTIC STUDY IN ETHNOLOGY AND IN THE RELATED SCIENTIFIC DISCIPLINES

Introduction (Viera Gašparíková)	325
Viera Gašparíková: Interdisciplinarity – slavistic views – historico-comparative procedures	327
Slavomír Wollman: Folkloristic – ethnology – slavistic	329
Vladimír Matula: Topical tasks of the development of the Czechoslovak slavistics and the preparatic of the XIth International Congress of Slavists	332
Emília Horváthová: On Ethnographical aspects and problems of slavistic	338
Rudolf Šrámek: To the concept of slavistics and its methodology	343
Alexander Avenarius: To the methodological problems and starting-points of the present-day slavistics	352
Dionýz Ďurišin: The possibilities and perspectives of the study of inter-literary process	355
Ivan Dorovský: To some principal questions of the study of the Balkan inter-literary community	364
Oldřich Sirovátka: The need for comparative study in oral folkloristics	369
Ladislav Burlas: The starting-points and possibilities of slavistic comparisons in ethnomusicology	375
Ján Doruľa: The need for interdisciplinary study in the linguistic slavistics	378
Anton Habovštiak: The vocabulary and Slavonic languages	381
Matúš Kučera: On the ethnogenesis of Slovaks	387
Gabriel Fusek: Archeological sources concerning the settlement of Slovakia in the 6th–8th century	392
Tatiana Štefanovičová: On the problems of Slavonic settlement in Slovakia in the 8th–10th century with respect to archeological findings	402
Tatiana Ivantýšynová: On the theoretico-methodological aspects of shaping the modern Slavonic nations	413
Alexandra Navrátilová: To the orientation of slavistic study of ethnography and folkloristics	415

Mojmír Benža: On the problems of slavistic study in ethnology	421
Soňa Burlasová: From the idea of Slavonic unity toward the comparative slavistic study of folk song in Slovakia	424
Lubica Chorváthová: On the question of slavistic study of customs and its further perspectives	433
Marta Kernátsová: Commemorative celebrations of the dead ancestors as the subject-matter of the historico-comparative research.	435
An abstract from the discussion	438

MATERIALS

Michal Kalfa vský: Itinerant routes of craftsmen journeymen of Slovakia in 19th century as the problems of the study of interethnic relationships	453
Belo Polla: A contribution to the history of ethnography in Slovakia – Anton Ferdinand Intibus	458
To the 150th anniversary of the birth of A. N. Veselovský (Ján Komorovský)	463
Matilda Hayeková: To the origin of some Slovak names of mythological characters	469

REVIEWS

Salute to the life anniversary of PhDr. Milan Leščák, CSc. (Soňa Burlasová)	471
Congratulation to PhDr. Helena Johnová, CSc. (Soňa Švecová)	474
K. V. Čistov is seventy years old (M. A. Rubcova)	476
The meeting of Slovak slavists (Viera Gašparíková)	477
Research of proverbs in the Institute for the Lusatian-Sorbian study of the people in Budyšin (Susanne Hose)	478
The Session of researchers on the fairy-tales in Mölln (Hans-Jörg Uther)	479
Seminar entitled „Forms and changes of the traditional folk elements in urban dress“ (Zuzana Štefániková)	481
Present-day folk art (Alena Plessingerová)	482
Exposition on the history of cooperative agricultural farms in Slovakia (Lubica Falánová)	483

BOOKREVIEWS AND REPORTS

SÚČASNOŠŤ A PERSPEKTÍVY SLAVISTICKÉHO ŠTÚDIA V NÁRODOPISE A V PRÍBUZNÝCH VEDNÝCH DISCIPLÍNACH

Medzinárodný komitét slavistov na svojom zasadnutí v bulharskom Blagojevgrade v jeseni 1988 rozhodol, že XI. medzinárodný zjazd slavistov sa bude konať v roku 1993 v Bratislave. Preto Národopisný ústav Slovenskej akadémie vied v Bratislave považoval za nevyhnutné v prvej fáze príprav na tento zjazd pristúpiť ku konfrontácii etnografického a folkloristického úsilia a jeho výsledkov s tým, čo sa dosiahlo z hľadiska historicky orientovaného porovnávacieho štúdia v príbuzných vedných disciplínach. Dospelo sa k názoru, že najvhodnejšou formou by bola priama výmena názorov a skúseností, priame rozhovory, pre ktoré by pôdu poskytlo premyslene zorganizované kolokvium. Konalo sa v dňoch 6.–8. novembra 1989 v Dome vedeckých pracovníkov v Smoleniciach na tému „Súčasnosc a perspektivy slavistického štúdia v národopise a v príbuzných vedných disciplínach“. Popri etnografoch a folkloristoch zo Slovenska a českých krajín boli na ňom zastúpené svojimi poprednými predstaviteľmi najmä literárna veda, jazykoveda, história, archeológia, história umenia a hudobná veda.

Z charakteru kolokvia vyplýva, že dôraz bol položený na diskusiu, ktorej bolo venované najviac priestoru. Nie je prirodzene možné reprodukovat diskusiu v plnej šírke, vyberáme z nej preto iba podstatné problémy. Pripravené príspevky uverejňujeme tak, ako na kolokviu odzneli, resp. v užšej príbuznosti jednotlivých odborov.

Nazdávame sa teda, že uverejnené príspevky môžu byť do značnej miery užitočným východiskom pre ďalšiu prácu. I v budúcnosti bude potrebné počítat s podobnými stretnutiami, ktoré môžu otvárať z metodologického a metodického hľadiska nové, širšie obzory.

VIERA GAŠPARÍKOVÁ

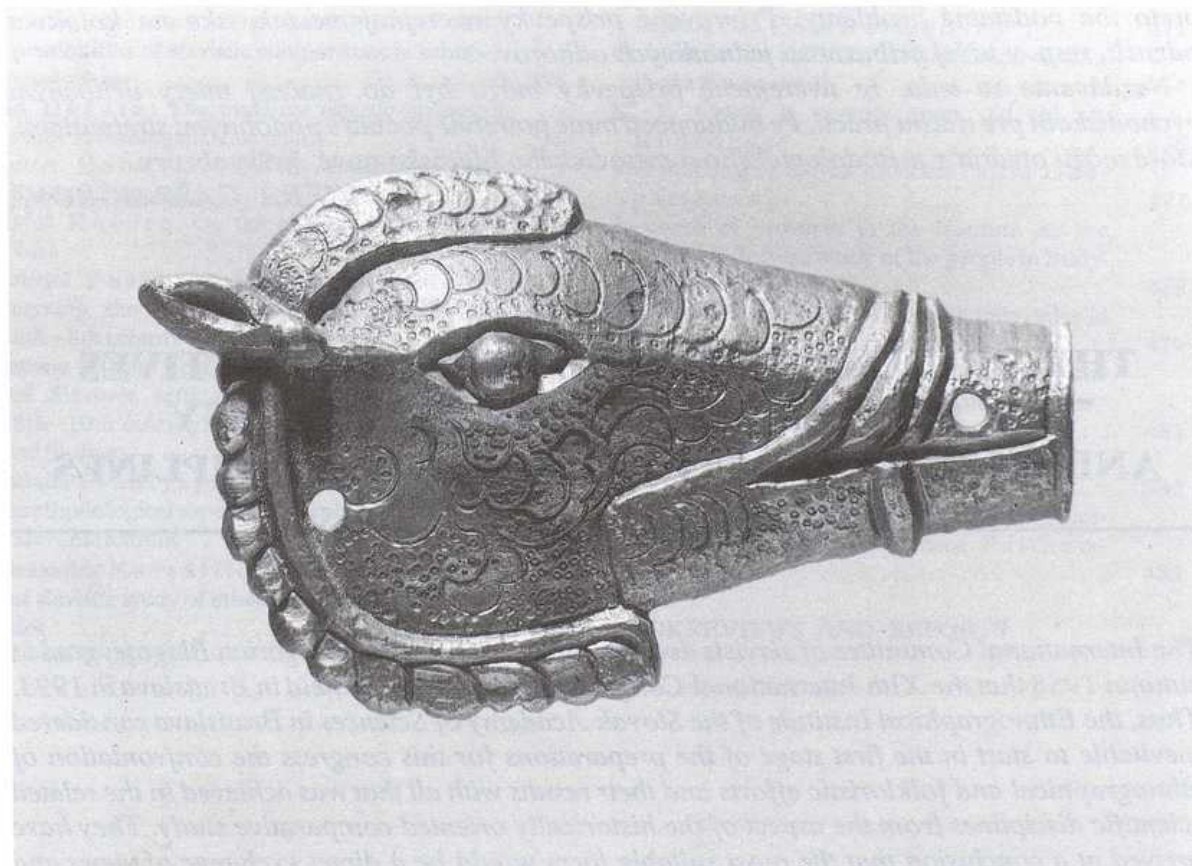
THE PRESENT TIME AND THE PERSPECTIVES OF SLAVISTIC STUDY IN ETHNOLOGY AND IN THE RELATED SCIENTIFIC DISCIPLINES

The International Committee of slavists decided on its session in the Bulgarian Blagojevgrad in autumn 1988 that the XIth International Congress of slavists will be held in Bratislava in 1993. Thus, the Ethnographical Institute of the Slovak Academy of Sciences in Bratislava considered inevitable to start in the first stage of the preparations for this congress the confrontation of ethnographical and folkloristic efforts and their results with all that was achieved in the related scientific disciplines from the aspect of the historically oriented comparative study. They have arrived at a conclusion that the most suitable form would be a direct exchange of views and experience, direct talks based on well-organized colloquium. It was held in the Home of

scientific workers in Smolenice within November 6–8, 1989 under the title “The present time and the perspectives of slavistic study in ethnology and in the related scientific disciplines”. Apart from the ethnographers and folklorists from Slovakia and Bohemia, there were the foremost representatives of literary science, linguistics, history, archeology, art history and musical science.

It follows from the character of the colloquium that the emphasis was put on the discussion to which most space was devoted. It is not possible to reproduce the discussion at full length, we have chosen only the fundamental problems. The contributions are presented as they were given in the colloquium. We suppose that the presented contributions might be, to a considerable extent, a suitable starting-point for further work. In future, too, such meetings should be organized as they can be useful for all scientific branches, opening new, broader views from both the methodological and methodical aspect.

Viera Gašparíková

Bronzová hlava konika. Holiare. Foto A. Paul

INTERDISCIPLINÁRNOSŤ – SLAVISTICKÉ POHĽADY – HISTORICKO-POROVNÁVACIE ASPEKTY

VIERA GAŠPARÍKOVÁ

Národopisný ústav SAV, Bratislava

Ak chceme v procese vedeckého poznávania odhaľovať jeho súvislosti, potrebné je dívať sa na bádanie v akomkoľvek odbore z väčšej výšky, z nadhľadu. Nie sme síce prví, ktorí sa snažia o takýto nadhľad, ale azda aspoň v skromnej miere prispejeme k tomu, aby sme užší záber len na vlastnú disciplínu, alebo dokonca jej jednotlivé úseky rozšírili a otvorili.

Na našom kolokviu sa schádza široký okruh vedeckých pracovníkov a každý je zameraný svojou témou inam, či už ide o jednotlivé disciplíny alebo o špecializáciu v tom-ktorom odbore. Napriek tejto rôznorodosti si azda každý z nás uvedomuje a pripúšťa, akým búrlivým rozvojom prechádza súčasná veda. Vedeckí pracovníci v tomto prudkom tempe rozvoja poznania nemôžu obsiahnuť stále narastajúci počet faktov, informácií. Bádateľia sú však nútení špecializovať sa a často i vo vnútri jednej disciplíny vytvárajú relatívne samostatné oblasti. Môže pri tom prirodzene hroziť nebezpečenstvo izolácie. Preto dnes čím ďalej tým viac je žiadúce, aby skúmaný objekt, objekt veľmi špecializovaný a špeciálny bol uvedený do širšieho kontextu, i v tom zmysle, že vedecký pracovník opúšťa hranice svojej disciplíny a tvorivo a organicky preberá výdobytky najmä príbuzných vedných odborov, predovšetkým metodologické.

Už z toho dôvodu je veľmi užitočné, aby sme sa ako zástupcovia rôznych disciplín, ktoré sú si navzájom blízke, stretávali. Aby sme si vymieňali svoje skúsenosti a aby sme si uvedomovali nielen to, čo nás rozdeľuje, ale predovšetkým, čo nás spája, čo jeden od druhého môžeme preberať a tvorivo aplikovať.

Ešte je síce vzdialený, ale predsa sa neúprosne blíži XI. medzinárodný jzjazd slavistov v Bratislave

v roku 1993. Ťarcha zodpovednosti zaň nás vedie k započatiu príprav a zároveň sa vynára potreba vidieť problematiku interdisciplinárnosti prizmou slavistiky. Slavistické štúdium vo vnútri každej disciplíny prebieha odlišne a bude dobre, keď si tieto odchýlky v priebehu nášho kolokvia budeme uvedomovať. Avšak na druhej strane sa zaiste nie vo všeobecnejšom, ale v konkrétnejšom svetle objaví, čo nás všetkých spája.

Už zo súboru ohlásených referátov a komunikátov vidieť, čo predstavitelia jednotlivých slavistických disciplín potrebujú zdôrazniť. Niektorí chcú prezentovať svoj odbor zo slavistického hľadiska komplexne, naproti tomu iní dávajú prednosť určitému úseku danému ich špecializáciou a na ňom konkrétne chcú ukázať slavistické prístupy a spolupatričnosť k celkovému slavistickému štúdiu. Z rôznofarebnej palety týchto príspevkov si možno utvárať celistvý obraz a som presvedčená, že sa navzájom môžeme obohacovať, rozširovať si obzory a vo všeličom sa inšpirovať do ďalšej práce.

Vedecké vymedzenie interdisciplinarity v rámci slavistiky v jej komplexnosti by bolo ešte príliš náročnou témou pre naše kolokvium. Považovali sme preto za nevyhnutné upozorniť najprv na metódu, ktorá nás spája. Je to porovnávací metóda, bez ktorej žiadna vedecká disciplína, a najmä humanitná, by si nemala prisvojovať právo takto sa nazývať. Myslím, že ide o závažný prostriedok, ku ktorému siahali všetky vedné odbory, avšak nie všetky od samého zrodu, ale napriek tomu zákonite raz pomalšie, inokedy rýchlejšie k nemu smerovali a používali porovnávací metódu na svoj prospech a získavanie prestíže.

Nemožno tvrdiť, že aplikácia porovnávačej

metódy bola vždy úspešná a že bádatelia vždy oboplávali nebezpečné úskalia. Porovnanie, ako vieme, bolo zatažené formálnosťou, náhodne sa vyberali fakty a kládli sa vedľa seba. A formálne koncipovaná a aplikovaná porovnávacía metóda bola neraz právom podrobovaná kritike. Nakoniec však porovnávacíe postupy z boja o svoju existenciu vychádzajú víťazne, keď sa došlo k záveru, že komparatistika musí byť založená konkrétne. K jej konkrétnej povahe a podobe, podľa našej mienky, prispieva práve historický pohľad.

A práve *porovnávacía metóda na historickom základe* je tým kritériom, ktorý špecifikuje i plánovaný profil nášho kolokvia.

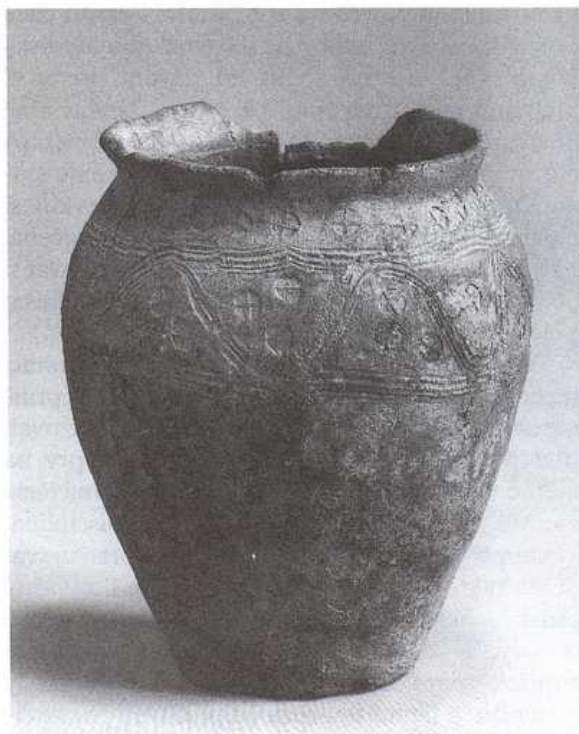
Hľadíme teda na naše stretnutie z troch uhlov navzájom sa spájajúcich. Staviame sa totiž súčasne na pozície interdisciplinárne, slavistické a historicko-porovnávacíe. Želajme si, aby naše rozhovory z takto špecifikovanej ústrednej témy boli užitočné, aby boli podnetné pre vzájomnú spoluprácu a ďalší rozkvet každej disciplíny a slavistiky ako celku.

INTERDISZIPLINARITÄT – SLAWISTISCHE ASPEKTE – HISTORISCH-KOMPARATIVE BLICKPUNKTE

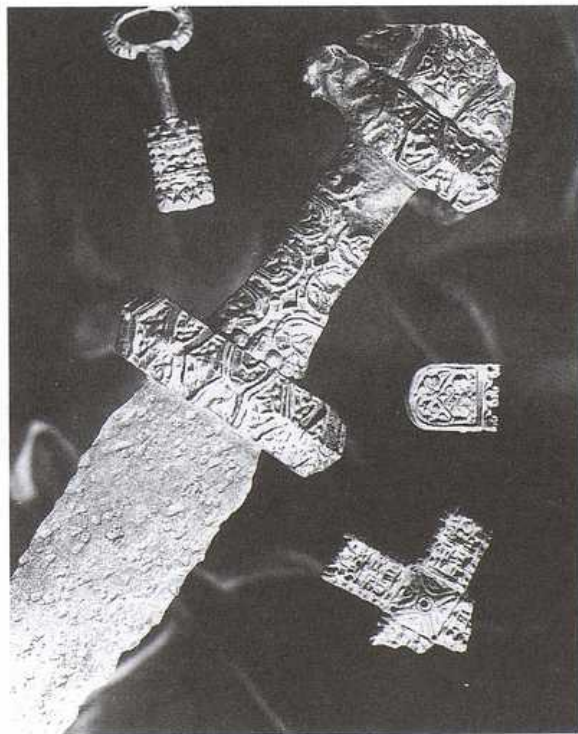
Zusammenfassung

Die Autorin macht auf die Notwendigkeit aufmerksam, die Forschung in allen wissenschaftlichen Fächern von der interdisziplinären Vogelperspektive aus zu betrachten, was zur Ausweitung und Öffnung der eigenen Disziplin oder ihrer

einzelnen Sektoren beiträgt. Im Rahmen der slawistischen Forschung definiert sie die Interdisziplinarität und betont dabei die Wichtigkeit der vergleichenden Methode auf der historischen Basis.

Výzdoba keramiky kolkovaným ornamentom. 7.–8. stor., Dev. Nová Ves.

Nález veľkomoravského meča v Blatnici, okr. Martin. Foto A. Paul

Slovenský národopis

Časopis Národopisného ústavu Slovenskej akadémie vied

Ročník 38, 1990, číslo 3

Vychádza štyri razy do roka
Vydáva VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied

Hlavná redaktorka
Čl. kor. SAV BOŽENA FILOVÁ

Výkonná redaktorka
PhDr. ZORA VANOVIČOVÁ

Typografia: *Eva Kovačevičová-Fudala*

Redakčná rada: PhDr. Ján Botík, CSc., PhDr. Soňa Burlasová, DrSc., prof. Václav Frolec, CSc., PhDr. Viera Gašparíková, CSc., doc. PhDr. Emília Horváthová, CSc., PhDr. Soňa Kovačevičová, CSc., PhDr. Igor Krištek, CSc., PhDr. Milan Leščák, CSc., prof. Ján Michálek, CSc., PhDr. Ján Mjartan, DrSc., doc. PhDr. Štefan Mruškovič, CSc., PhDr. Viera Nosáľová, CSc., prof. Antonín Robek, DrSc., PhDr. Peter Slavkovský, CSc., PhDr. Viera Urbancová, CSc.

Redakcia: 813 64 Bratislava, Leninovo nám. 12
Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného povstania, št. p., Martin

Registr. zn. F 7091

Jednotlivé číslo Kčs 26,-; celoročné predplatné Kčs 104,-

Rozširuje, objednávky a predplatné prijíma PNS – ÚED, Bratislava, ale aj každá pošta a doručovateľ. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS – Ústredná expedícia a dovoz tlače, nám. Slobody 6, 884 19 Bratislava

© VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1990

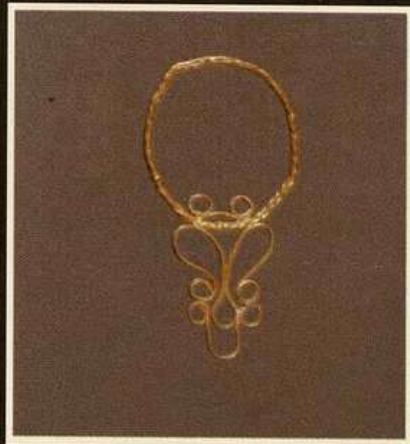
СЛОВАЦКАЯ ЭТНОГРАФИЯ
Журнал Института этнографии Словацкой Академии Наук
Год издания 38, 1990, № 3
Издается четыре раза в год
«ВЕДА», издательство Словацкой Академии Наук
Редакторы Д-р Божена Филова и Д-р Зора Вановичова
Адрес редакции: 813 64 Братислава, Лениново нам. 12

SLOWAKISCHE VOLKSKUNDE
Zeitschrift des Ethnographischen Institutes der Slowakischen Akademie der Wissenschaften
Jahrgang 38, 1990, Nr. 3 Erscheint viermal im Jahre
Herausgegeben vom VEDA, Verlag der Slowakischen Akademie der Wissenschaften
Redakteure PhDr. Božena Filová und PhDr. Zora Vanovičová
Redaktion: 813 64 Bratislava, Leninovo nám. 12

SLOVAK ETHNOGRAPHY
Journal of the Ethnographic Institute of the Slovak Academy of Sciences
Volume 38, 1990, No. 3
Published quarterly by VEDA, the Publishing House of the Slovak Academy of Sciences
Managing Editors PhDr. Božena Filová and PhDr. Zora Vanovičová
Editor: 813 64 Bratislava, Leninovo nám. 12

L'ETHNOGRAPHIE SLOVAQUE
Revue de l'Institut d'Ethnographie de l'Académie slovaque des sciences
Année 38, 1990, No. 3
Paraît quatre fois par an. Editions de VEDA, maison d'édition de l'Académie slovaque des sciences
Rédacteurs: PhDr. Božena Filová et PhDr. Zora Vanovičová
Rédaction: 813 64 Bratislava, Leninovo nám. 12

Distributed in the socialist countries by SLOVART Ltd., Leningradská 11, Bratislava, Czechoslovakia, Distributed in West Germany and West Berlin by KUBON UND SAGNER, D-8000 München 34, Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland. For all other countries, distribution rights are held by JOHN BENJAMINS B. V., Periodical Trade, Amsteldijk 44, 1007 HA Amsterdam HOLLAND

Index 49 616
Cena Kčs 26,—